

Botelles d'aigua per als presos d'ETA

L'última acció a favor de l'acostament dels presos al País Basc ha estat una vaga de fam de trenta alcaldes a Alsasua. Nombroses entitats no paren de convocar mobilitzacions per assolir el trasllat d'unes cinc-cents persones tancades a més de 1.000 km d'Euskadi.

El món de l'esquerra abertzale els anomena "represaliats polítics". Últimament, el portaveu d'Euskal Herritarrok (EH), Arnaldo Otegi, els ha afegit l'apel·latiu de "presoners de guerra". En definitiva, són els membres del col·lectiu de presos de l'organització armada ETA, dispersats per penitenciaris dels estats espanyol i francès des que a finals dels 80 el govern socialista,

amb Enrique Múgica com a ministre de l'Interior, va posar en marxa l'anomenada política de dispersió. Anteriorment estigueren agrupats en presons com la de Sòria, de primer, i Herrera de la Mancha, després. En són vora cinc-cents, encara que la xifra mai es manté fixa, perquè el flux de detencions i alliberaments és imparable.

Com imparable també és el flux

de convocatòries i mobilitzacions organitzades diàriament des de fa anys pels col·lectius socials que integren el moviment d'alliberament nacional basc, així com les protestes organitzades pels familiars de presos, que denuncien que el sistema els castigue a recórrer milers de quilòmetres setmanalment per culpa de les decisions o actes delictius que han comès els seus familiars. És a dir,

que els impliquen directament en la condemna.

Les pancartes amb les fotografies dels seus familiars, el mocador blanc lligat al coll o el canelobre –símbol de l'organització de familiars de presos i represaliats, Senideak–, s'ha convertit en un element habitual del paisatge basc. El mapa d'Euskal Herria amb fletxes en direcció a l'interior procedents d'Espanya i França, junt amb el lema "Euskal presoak, Euskal Herrira" (presos bascos a Euskal Herria), és un altre dels elements característics en balcons, fanals, semàfors i qualsevol racó que es pugui convertir en aparador d'aquesta reivindicació. No demanen la llibertat dels seus familiars, encara que els agradaria, només demanen tenir-los més a prop. Almeria, Port de Santa Maria, Múrcia, la Corunya estan just a l'extrem oposat d'Euskal Herria. Mai a menys de 1.000 quilòmetres.

Però entre les reivindicacions també demanen el respecte als drets principals, com ara la millora de les condicions de vida dels interns, poder parlar amb els seus familiars en la llengua materna, que no se'ls intervinga el correu, que puguin estudiar les carreres universitàries que han escollit, etc.

Els uns i els altres s'han cansat d'anar darrere de la pancarta enmig de la indiferència i el menyspreu dels polítics, que no s'estan d'utilitzar els seus familiars com a moneda de canvi quan s'acosten eleccions o quan s'anuncien hipotètics processos de negociació. Ho han provat tot: la via del diàleg, les concentracions massives –han omplert els carrers de totes les capitals basques–, fins i tot ETA ha usat la via de la coacció i la minva dels drets fonamentals que reivindica, segrestant un funcionari de presons durant més d'un any i mig, atemptant contra altres funcionaris, etc. Cap via ha donat la solució.

El 9 de gener de 1999 és una data referencial. Per primera vegada, al voltant d'una mateixa pancarta i d'un mateix lema, formacions polítiques, sindicats i col·lectius socials –avui tots dins de l'Acord de Lizarra-Garazi–, secundaren la

En aigua tèrbola... guanya el PP

Xabier Letona

Han passat ja 16 mesos des que ETA va declarar la treva, i un i mig des que en va anunciar la ruptura. No hi ha cap dubte que des d'aquell ja històric 16 de setembre de 1998 fins avui, el panorama polític basc ha experimentat un tomb espectacular. S'ha girat la truita i el canvi d'aliances polítiques obre les portes a un futur esperançador. Fins i tot si ETA materialitza la ruptura de la treva perquè, d'acord amb l'experiència i els fets que han ocorregut recentment (confiscació de material explosiu, detencions...), sembla que, desgraciadament, es materialitzarà més prompte que tard. Caldrà veure com resisteix el Pacte de Lizarra aquesta nova empenta, però no sembla factible tornar al fangar del Pacte d'Ajuria Enea i Oldartzen, a l'aïllament i la confrontació total.

Però les aigües basques estan marejades, i en aigua tèrbola... ja se sap, guanya el PP i Aznar. Si l'anunci de ruptura de la treva torna a portar a col·lació el llenguatge del blindatge –del que significa Lizarra–, també crearà desorientació al si del pacte del mateix nom. I, per descomptat, el PP s'encarrega de concentrar tot el poder i tesar bé la corda, per a erigir-se com a baluard de la sagrada unitat de la pàtria, i altres coses. Fins ara no li ha anat malament, i ara, amb les contínues pujades cap al nord secessionista que protagonitzaran Aznar, Mayor Oreja i alguns altres durant la campanya, tractarà d'acostarse tant com pugui al PNB i, fins i tot, superar-lo. Aquest és el gran objectiu popular. Els socialistes sembla que volen deslligar-se definitivament de la política del PP pel que fa al País Basc, però no sembla que la cursa electoral siga el moment més oportú. Més aviat al contrari.

Eleccions –amb demanda d'abstenció inclosa–, vaga de fam indefinida del Col·lectiu de Presos Bascos, sabotatges, atacs al carrer, moviments d'ETA, telefonades a l'exèrcit... Tot preparat per a un bon bacallà al pil-pil. Igual com durant els últims 16 mesos, correspondrà al Pacte de Lizarra desbloquejar la situació, ja que populars i socialistes –aquests menys–, continuen en la seua tasca de mur de contenció. En aquestes coordenades, el nacionalisme basc té dos reptes fonamentals. El primer consisteix a dissenyar una estratègia de consens que done eixida al conflicte, el segon, tracta d'assolir un acord de mínims sobre l'estratègia de construcció nacional, un objectiu gens fàcil d'aconseguir si es tenen en compte les grans diferències existents entre objectius i forma de ser del món del PNB i HB. I això com es fa? Aquesta és la mare dels ous, però també el camí a seguir. No hi ajudarà l'activitat armada d'ETA i encara menys l'obstinat entossudiment del govern del PP, però menys ajudarà desfer el camí.

Periodista del setmanari 'Argia'

manifestació més nombrosa que recorda Bilbao, que podria competir amb la celebrada al juliol de 1997 després del segrest del regidor popular Miguel Ángel Blanco. I també s'han reunit al voltant d'un col·lectiu, Batera, per a sumar forces, fer un diagnòstic comú, i posar en marxa iniciatives conjuntes. Grups de teatre, col·lectius d'escriptors i de les professions més diverses hi han posat el seu accent.

Vagues de fam. La impotència, no obstant això, és gran i han recorregut de nou a un recurs ingrat, com és la vaga de fam, però

amb un nou símbol, la botella d'aigua. El dejú només es pot combatre amb molta aigua. Presos, familiars, alcaldes, parlamentaris i amics donen el seu suport a iniciatives com aquesta.

Els presos d'ETA iniciaren la reivindicació, per enèsima vegada, el passat 1 de novembre. Des d'aleshores es van rellevant en la iniciativa a mesura que les forces decauen i el cos diu prou. Però el dramatisme es va agreujar quan Kantauri, dirigent d'ETA i interlocutor oficial de l'organització, va resistir 56 dies en dejú. La grip que va contraure quan estava a l'hospital, on encara es negava a

Acció reivindicativa de l'acostament dels presos d'ETA al País Basc. La protesta tingué lloc en una presó de París el passat 7 de desembre.

menjar, va posar el punt final a un tràmol que va encendre totes les alarmes de la societat basca. Kantauri es recupera a l'hospital, com altres presos del col·lectiu, però la protesta dels presos no ha aca-

bat. Sempre n'hi ha una vintena secundant-la.

En el moment d'escriure aquestes línies hi ha una trentena d'alcaldes a l'Ajuntament d'Alsasua (Navarra) que dona el seu suport

a una vaga de fam d'alguns dies. El canvi del 1999 al 2000 va viure també una de les reivindicacions més massives. Vora set-centes persones estigueren una setmana tancades en alguns centres esportius bascos, en una jornada de dejú. El torró, les angules i el cava es van substituir per una simple botella d'aigua.

Paral·lelament, les convocatòries de Batera se succeeixen davant dels edificis institucionals, on, de manera simbòlica, diputats generals i membres de les institucions exigeixen el respecte escrupolós a la legislació penitenciària.

De nou l'any s'ha iniciat al carrer. Milers de persones es manifestaren en silenci el dia de Reis a Bilbao i el passat cap de setmana, encara que de forma dividida i confusa, Bilbao ha tornat a viure una altra concentració massiva amb diferents propòsits, entre aquests els dels presos. I. G.

Descomptes als subscriptors d'EL TEMPS

Truca'ns de dilluns a divendres al
93 309 70 04
PROMETEATRE

Teatre Principal

RENT

El musical que trenca amb tot el que està establert

25% de descompte de dimecres a diumenge a partir del 7 de gener. Barcelona.

Teatre Borràs

El sopar dels idiotes

25% de descompte de dimarts a divendres a partir del 7 de gener. Barcelona.

ROMEA

Tots eren fills meus

25% de descompte de dimarts a divendres fins al 13 de febrer. Barcelona.

Teatre Condal

La jaula de las locas

amb 'La extraña pareja' (Paco Morán i Joan Pera)

25% de descompte de dimecres a diumenge a partir del 7 de gener. Barcelona.